

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 255. — ŠTEV. 255.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 31, 1922. — TOREK, 31. OKTOBRA, 1922.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXX. — LETNIK XXX

PREISKAVA V BERWIND-WHITE DRUŽBI

Uradniki te kompanije nočejo javnega zaslišanja pred komisijo, katero je poslal newyorški župan, da preišče razmere pri tej družbi. — Vsem prizadetim bo dovoljeno pojasniti svoje stališče. — Pred prihodom komisije so stražnike poskrili.

Johnstown, Pa., 30. oktobra. — Komitej iz New Yorka, kateremu načeljuje komisar Hirschfeld in katerega je imenoval župan Hylan, je došel v Johnstown, da preišče razmere, v katerih kopljeje premog pri Berwind-White kompaniji, ki zalaga s premogom Interborough Rapid Transit kompanije v New Yorku.

Komisar Hirschfeld je zaslišal že večje število stavekavcev premogarjev ter bo pričel sedaj s formalnim zaslišavanjem v Windber, ki je središče zapadnega premogarskega okraja. Komisarja Hirschfelda spremljajo štiri nadaljni člani komiteja.

Člani tega komiteja so osebno obiskali taborišča stavekavcev pri Scalp Level, Windber in Seanor ter prepotovali v avtomobilu petdeset milj. Komisar ni hotel razpravljati o tem, kar je videl in čul v taboriščih stavekavcev ter pojasnil, da bodo imeli vsi prizadeti priliko predložiti svoje trditve pri zaslišanju.

Berwind-White rovi, kojih lastnik je v glavnem E. J. Berwind, ne dovoljuje stavekarjem, da bi ostali na kompanijski lastnini. — Premogarji, ki so zapustili delo dne 6. aprila, to je par dni po izbruhu splošne stavke, so se utaborili s svojimi družinami v šotorih in kočah na zemlji, ki se nahaja v neposredni bližini njih prejšnjih domov.

Zen enkrat ni mogoče ugotoviti resnice trditve premogarjev ali delodajalcev, a gotovo je, da je videla komisija bese ženske in otroke, kojih palei so v številnih slučajih krvaveli. Ti ljudje so večinoma Poljaki in Slovaki. Ne bilo bi res, če bi izjavili, da izgledajo ti ljudje izstradani.

Lahko pa vramemo, da so pogosto lačni. Od septembra naprej dobiva vsak stavekavci premog po devet dolarjev na teden od unije, a to je malenkostna svota za družine, ki imajo najmanj po pet otrok. Na temelju številnih poizvedb je dognala komisija, da je sedaj v teh šotorskih naselbinah le še ena petina prvotnih stavekarjev, ki so bili poginani iz kompanijskih hiš. Premogarji sami trdijo, da obsegajo te kolonije nekako osemdeset družin ali nekako 400 glav.

Le malo stražnikov je videti v različnih rovih Berwind-White kompanije. Delodajalci so izjavili, da ne potrebujejo še nadalje sto obojestranskih stražnikov in pomožnih šerifov, katere so imeli izprva. Premogarji pa pravijo in komisar Hirschfeld jim rad vramemo, da so kompanijski uradniki poginili vse stražnike, kakor hitro so izvedeli, da bo prišla iz New Yorka občinska komisija z nalogo, da preišče razmere.

Komisar Hirschfeld je mnenja, da bo spravljal na dan senzacionalna dejstva tekom svojega zaslišanja. Rekel je, da bo imela preiskava tega komiteja velik učinek na celi narod oziroma na premogarsko industrijo, tako s stališča delavnih pogojev za premogarje kot cen, katere morajo plačevati konsumenti za mehki premog.

Stavkarji so pokazali komisarju listke, račune za blago, kupljeno v kompanijskem štoru. Kompanijske šture imenujejo "pluck me" šture. Računi, ki bodo predloženi pri zaslišanju, kažejo, da so morali izdati premogarji večino svojega zaslužka v takih kompanijskih štorih, ker niso smeli kupovati drugod.

Komisar Hirschfeld je bil informiran, da ga bo sprejel zastopnik kompanije, a ker ni bilo tega od nikoder, je sam odšel v urade Berwind-White kompanije ter obvestil glavnega pomožnega ma-

DVE VRSTI STRUPA

STA BILI V POGAČI

Značilno ugotovilo v skrivnosti zastrupljenja, ki je zahtevalo že eno žrtev. — Žena zastrupljenega še vedno v nevarnosti.

Philadelphia, Pa., 30. okt. — Skrivnost, ki obdaja zastrupljenje dveh ljudi s pomočjo pogače, poslano po pošti, in kojega žrtev je postal knjigovodski revizor Sterrett iz Devona, ni še pojasnjena, čeprav je bila takoj uvedena splošna preiskava. Mrs. Sterrett je še živa in v bolnici so izjavili, da se je njeno zdravstveno stanje nekoliko izboljšalo.

Glede narave strupa in njegovega učinkovanja si zdravniški izvedenci še niso na jasnen. Splošno se domneva, da je vsebovala pogača, ki je bila poslana po pošti na dom Sterrettovih, dva različna strupa in s tem skušajo tudi pojasniti dejstvo, da je uplival strup na Sterretta povsem drugače kot pa na njegovo ženo. Za enkrat ni bilo še objavljeno, kakšen uspeh je imelo raztelesenje zamrlega Sterretta.

Pošiljatelj s pogačo je bila odana v Philadelphiji v škafliji, ki ni imela nobenega posebnega znaka. Škaflija pa je bila zavita v rjav papir. V škafliji sta se nahajali dve manjši škafliji, ki sta vsebovali vsaka po en kos pogače, ki je imela zlato-rjavo skorjo ter bila polita s sladkorjem. Vsaka teh dveh manjših škafelj je nosila imena obeh žrtev. Nič hudega sluteč ter v veri, da je poizabil pošiljatelj podpisati svoje ime, sta oba jedla to pogačo. Kmalu nato pa je zbolel mož ter trpel strašne bolečine, dočim je postala njegova žena zaspala, kot da je vzela mamilno sredstvo. Bolezen Sterretta se je hitro tako poslabšala, da so ga morali prevesti v bolnico, a njegova žena je zbolela šele en dan pozneje, narko so odvleli tudi njo v bolnico.

Oblasti so zaslišale sorodnike Mr. in Mrs. Sterrett v naporu, da ugotove, če sta imela kake znane sovražnike. Razpravljalo se je o možnosti ljubosumja kot motiv tega dejanja, a oblasti so morale večerj zvečer priznati, da niso prav nič napredovale v svojih poizvedovanjih.

Coroner Neville iz Montgomery okraja je sklenil odložiti coronersko preiskavo, dokler ne bodo kemiki ugotovili narave strupa.

SENZACIJE ŽELJNI AMERIKANCI

New Brunswick, N. J., 30. okt. — Jablan, pod katero so našli dne 14. septembra trupla popa Halla in njegove ljubice, Mrs. Mills, je skoro popolnoma izginila. Več tisoč perversnih ljudi iz vseh delov dežele je od onega časa naprej obiskalo pozorišče umora ter obrabljalo jablan. Več kot štiri tisoč ljudi je obiskalo tekom večerjšnjega dneva pozorišče tragedije in ko so odšli, je jablan skoro popolnoma izginila.

KRALJICA OLGA SE BO VERNILA NA GRŠKO.

Kodanj, Dansko, 30. oktobra. — Kraljica Olga, vdova po zamrlem grškem kralju Juriju, bo prihodnjo sredo odpotovala iz Kodanja v Atene, da prisloži na pomoč svojemu sinu, princu Andreju, katerega so pred kratkim aretirali, ker je on baje v glavnem zakrivil nesrečo, ki je zadela grško armado v Mali Aziji.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

BOGAT BERAČ ARETIRAN.

Pred kratkim so aretirali v New Yorku Freda Hammela, ki je beračil po newyorških ulicah. Pri preiskavi se je dognalo, da je možak lastnik krasnega avtomobila. Kara je tako prirejena, da jo more Hammel voditi, kljub temu, da mu manjka obeh nog nad kolonom. Berač je vreden več tisoč dolarjev. Samo za avtomobil, katerega so napravili v tovarni natančno po njegovih načrtih, je plačal par tisočakov. Slika ga nam prikazuje, ko mu policija jemlje prstne odtise.

FRANCOZI IN NAŠA SUHAŠKA POLITIKA

Francoski poslanik v Združenih državah je izjavil, da se ne bo Francija brigala za ukaze Antisalonске lige.

New York, 29. oktobra. — Par-niki francoskega registra se ne bodo brigali za odločitev ameriškega generalnega pravdnika Daughertyja ter bodo dajali svojim posadkam vino, brez ozira na to, v katerih teritorialnih vodah se bodo nahajali. — je izjavil Jules Jusserand, francoski poslanik v Združenih državah, ki se je vrnil v to deželo po daljšem bivanju v svojem domačem kraju. V spremstvu svoje žene se je napotil francoski poslanik v Washington takoj, ko se je izkrcal s francoskega parnika 'Paris'. Glede francoskih postav, tikajočih se parobrodstva, je rekel:

— Francoske ladje so del francoske zemlje in naj se nahajajo kjerkoli hočejo. Francoske postave izjavljajo, da je treba dajati posadkam ladij vino.

Francoski poslanik je rekel, da ne bo razpravljajl z ameriško vlado o vprašanju prinašanja opojnih pijač v ameriško teritorialno vodovje, dokler ne bo najvišje sodišče Združenih držav odločilo glede postavnosti in pravomočnosti Daughertyjeve odredbe. Posvetoval se je s francoskim zunanjim uradom glede te odredbe predno je odpotoval v Združene države ter bo storil potrebne korake v slučaju, da bo najvišje vzdržalo Daughertyjevo odredbo.

Francoski poslanik je izjavil, da smatra strmoglavljenje Lloyd George-a kot angleškega ministrskega predsednika za zmago Francije ter rekel nadalje, da bo najbrž sprejela Francija ministristvo Bonar Lawa kot ugodno.

Jusserand je le pomežnil z očesom, ko so ga vprašali, koliko resnice je bilo na govorcih, da se ne bo vrnil v tedeželo kot francoski poslanik.

— Well, tukaj sem, — je rekel. — Ali ne zadostuje ta odgovor? Konečno pa je tudi izjavil, da se bo posvetoval z državnim tajnikom Hughesom glede novega tarifa.

DRAGINJA V NEMČIJI 'STRAŠNO NARAŠČA

Cene vseh potrebščin v Nemčiji so sedaj 781krat večje kot so bile v času pred izbruhom vojne.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. — List Industrie und Handelsblatt je izračunal, da so narasle cene v veletrgovini Nemčije za 87 v primeri s cenami pred izbruhom vojne. S tem seveda še ni izenačen globoki padec marke, kojega vrednost je padla za tisoče, kajti dolar, ki je bil preje vreden štiri marke in 23 fenigov, je vreden sedaj štiri tisoč mark.

Prejšnji kolonijalni tajnik dr. Dernburg, je priobčil v Tageblattu pismo, v katerem razpravlja o svojih nazorih in načrtih za ozdravljenje, gospodarsko in politično, Nemčije. On pravi, da potrebuje Nemčija posojilo v znesku 25 milijonov angleških funtov, da si nakupi žita za kruh in razventga bi bilo treba zmanjšati množino premoga, odhajajočega v inozemstvo ter skrčiti do-bave v blagu.

Her bodo z jutrišnjim dnem podvojene cene za prevažanje blaga po železnicah, je opaziti danes velikanski naval na tovarne kolodvore.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. Nemško-nacionalna ljudska stranka, koje zastopniki sede v državnem zboru na skrajni desnici, je imela ravno svoje strankarsko zborovanje v Goerlitzu v Šleziji, ki je eno glavnih torišč ter bojnih postojank konservatizma. Obisk je bil obilen in razpoloženje, čeprav navdušeno in zaupno, ni bilo tako bojovito kot na prejšnjih shodih te stranke. Tudi skrajna desnica se vedno bolj odaljuje od prostastva ter se poslužuje v večji meri miroljubnejših sredstev diplomatskega čakanja.

Ugotovljen je bil iznova program stranke, ki ugotavlja med drugim, da ne sme skleniti stranka nikake zveze s socialisti.

Program, izključuje tudi sporazum s Francijo, ker je baje nemogoeč.

FAŠIST NA ČELU NOVE LASKE VLADE

Vse zadrege so izginile kot namah, ko je pozval italijanski kralj Mussolini, naj sestavi novo ministristvo. — Prismojeni d'Annunzio je bolan, pa se kljub temu posredno udeležuje akcije. — Dogovor glede razoroženja bo razveljavljen.

Rim, Italija, 30. oktobra. — Kralj je pozval Benito Mussolini, voditelja fašistov, naj stvori novo ministristvo. Mussolini se nahaja sedaj na poti v Rim.

"Giornale di Roma", vodilni fašistovski organ, izjavlja, da bo prevzel Mussolini začasno ministristvo za zunanje in notranje zadeve. Pozneje pa bo poveril zunanje zadeve nekemu izkušenemu diplomatu. Nadaljni člani kabineta bodo naslednji:

Vojni minister, general Diaz; mornariški minister, gen. Thaon di Revel; finančni minister, Signor Paratore; zakladniški minister Signor di Stefani; industrijski minister Signor Bossi; poljedelski minister Signor Cavazzoni.

Isti list trdi tudi, da je dosegel Mussolini tudi dogovor s splošno delavsko federacijo in federacijo mornariških delavcev.

Vladni uradniki so odredili večerj vse potrebno, da preprečijo nered v Rimu, Florenci in Pisi. V teh mestih je skrbelo za vzdržanje reda vojaštvo.

Rim je bil popolnoma miren tekom večerjnjega dne, čeprav so ljudske množice polnile ceste, neozirajoč se na dež. Zmešnjavo, povzročeno vled proglašanja vojne prava je pomirila akcija kralja, ki ni hotel podpisati odredbe z izgovorom, da je dežela mirna in odredba vsled tega nepotrebna.

Voditelji fašistov v rimski provinci so naročili svojim pristavcem, naj se zberejo izven vrst glavnega mesta ter prisilijo stem Facto in ostale politike k hitri odločitvi, tikajoči se stvorjenja nove vlade. Mussolini baje ni izdal sam tega povelja in Giornale di Roma, fašistovski organ, izjavlja:

Nikako redno povelje za mobilizacijo ni bilo izdano. Gabriel D'Annunzio, (znana pris-moda), leži eicer bolan v svoji vili ob Gardskem jezeru, a je vendar prosil fašistovske voditelje, naj se izognejo vsaki stvari, ki bi mogla pospešiti izbruh resne krize. Kralja so fašisti z navdušenjem pozdravljali, ko je prišel v petek iz San Rossione.

Kljub temu pa so odredile vojaške oblasti vse potrebno za vzdržanje reda. Mostovi preko Tibere v Rimu so bili ponoči zamreženi z ograjami iz bodeče žice in vse

dohode so celo noč stražile redne čete. Izdano je bilo povelje, da se ne sme dovoliti nobenemu zunanjemu fašistu odhoda v mesto.

Slične odredbe so bile uveljavljene tudi v vseh drugih večjih mestih po celi deželi in le v Cremoni je prišlo do konflikta med četami in fašisti. Tam so zasedli fašisti prefekturo, a vojaštvo jih je takoj nato poglano iz s-ploppja.

Pariz, Francija, 30. oktobra. — Cela Italija je mirna. Vse govornice o revoluciji so napačne, soglasno z diplomatskimi poročili, ki so ravno kar prišla semkaj.

— Položaj v Rimu je sedaj naslednji:

1. — "Pogumna" (boljše rečeno strahopetna) akcija kralja, ki se je zavzel za fašiste, je preprečila prelivanje krvi ter prisilila vlado, da prekliche svoje povelje, glede vojnega prava, ki bi lahko imelo najbolj resne in usodepolne posledice.

2. — Benito Mussolini, ki je bil še pred par leti zakoten odvetnik neke na deželi, je sedaj diktator Italije, ki ima več kot dva milijona pristašev. On najbrž ne bo dolgo ustrajal na mestu ministrskega predsednika, ker hoče ostati sila za polentarskim prestolom.

3. — Prva važna posledica fašistovskega uspeha bo najbrž napetost v inozemskih zadevah Italije. Mussolini se baje zavzema za aneksijo Avstrije, a ne bo za enkrat izvedel svojega načrta v tem oziru.

Glavni znak nove vlade bo njen prismsuknjeni nacionalizem in njeno prvo dejanje najbrž razveljavljenje washingtonskega dogovora glede razoroženja in sicer na temelju izjave, da mora ostati Italija glavna mornariška sila v Sredozemskem morju.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASE-DENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah.

Včeraj se bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošlila na zadnje pošte in isplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš za hitro isplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.50	1,000 kron	\$ 4.70
400 kron	\$ 1.95	5,000 kron	\$ 23.00
500 kron	\$ 2.45	10,000 kron	\$ 45.00

Italija in zasedeno ozemlje:

50 lir	\$ 2.60	500 lir	\$ 22.00
100 lir	\$ 4.70	1000 lir	\$ 43.00
300 lir	\$ 13.20		

Za pošiljate, ki presegajo znesek dvajsetstot kron ali pa dvajsetst lir dovoljujejo po možnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam doje poslani denar v roka. Glede isplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

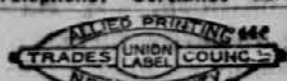
"GLAS NARODA"

(VENIAN DAILY)
Owned and Published by
Weyens Publishing Company
(A Corporation)
FRANK KASER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Za New York za celo leto \$7.50
Za New York za pol leta \$3.75
Za inozemstvo za celo leto \$9.00
Za inozemstvo za pol leta \$4.50
Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.
Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčuje. Denar naj se plačuje po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam radi predajo bivalneke naznanj, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2278

ITALIJANSKI ABDERITI

Kako daleč je dospela Italija, "slavna" zaveznica tekom velike evropske vojne, je razvidno iz dogodka, ki se je završil pred par dnevi v Rimu.

Italijanski kabinet Faete je prišel po dolgi posvetovanjih, ki so trajala pozno v noč, do prepričanja, da ne kaže drugega, kot napovedati preki sod in vojno pravo po celi Italiji.

Zapomniti si moramo pri tem, da je kabinet Faete odstopil in da vrši vladne posle ad interim, dokler ne bodo nastopili boljši ali slabši možje.

S tozadavno resolucijo se je napotil italijanski začasni kabinet v Kvirinal, h kralju, da dobi njegov podpis za to drastično odredbo.

Navidezni vladar Italije je sprejel svoj ministre, in ko so mu predložili svoj sklep v podpis, se je vzravnil, čeprav je bil pritlikave sorte, ter vskliknil z dostojanstveno kretnjo:

"To so zastarele odredbe. Nikdar nočem napovedati svojim vojakom, da bi morali streljati na moje 'podanike'".

S tem je mislil fašiste, ki so uveljavili svojo teroristično in priskukljeno vladno povsod, kjer imajo polentariji kako besedo.

Kaj pomenja to?

Italijanskemu veličanstvu je zlezlo srce v hlače.

On bi bil za preki sod in vojno pravo ter bi teh stvari ne smatral za srednjeveško, zastarelo napravo, če bi se ne zbal fašistov in njih prekega soda in vojnega prava.

Italijanske vlade čete s papeškimi Švicarji vred bi ne mogle nikdar izvesti takega terorja kot ga izvajajo fašisti, ti poblašeni megalomani, katere vodi človek, ki spada v blaznice, ne pa na čelo pobesnelih prostaških tolpe.

Svoje ustavne dolžnosti, svoj ponos in svojo čast je zaigral italijanski kralj v trenutku, ko se je vklonil terorizmu fašistov, teh bolečnih izrodov izmirajočega nacionalizma, prenapetega in blaznega nacionalizma kot ga opazujemo v Italiji.

V Italiji bo v kratkem zavladal fašistovski teror. Nikdo ne bo varen pred njim, najmanj pa narodnostne manjšine, slovenske in nemške, katere je spravila italijanska mačeha pod svoje okrilje.

Vesti, ki prihajajo iz "odrešene" Primorske, s tužnega Krasa, so tako žalostne, da vzame človek s strahom v roke starokrajski list, ki jih priobčuje.

Neznosno zatiranje, divjanje, ki ga ni mogoče niti primerjati s srednjeveškimi verskimi boji, — vse to je na dnevnem redu, in narod mora molčati ter proklinjati na tihem usodo, ki ga je zadela.

Ni pa še konce vseh dni.

Režim, katerega bodo uveljavili fašisti v Italiji, nam je najboljši porok, da se bo v kratkem sesulo navidezno mogočno, a na pesku zidano poslopje "velike Italije".

VSEH MRTVIH DAN

Mrlja burja začne polagoma. Četno gomile in naša tužna vati svojo jesensko pesem, igrajo sva — kakšen kontrast! Se je z crumenelimi listi, ki se spu- A vendar moramo priznati, da sežo na zemljo. Obledeli solnčni nas stojiče ob grobnih žarkih nas le poredkoma poljubijo, vih, prevetajo povsem drugače rkozi gsto, dolgočasno meglo, čustva kakor prejšnje čase. Prej etvetoč narava je dobila naj- Doim se nam je prej v bolesi mah otožno lice — živa slika raz- dvojen človeške duše.

Vseh mrtvih dan! Mnogi ljud- stva v žalnih oblakih se vrtne na pokopališčih od jutra do večera. Umrla je za letos lepota narave in usahlilo je njeno evetje. Toda ko stopamo danes na počivališče naših nepozabljenih pokojnikov, nas navdaja občutek, da vlada tu najlepša etvetoč pomlad.

Spomeniki so okrašeni z razno- bojnim veni, v lilih vazah se šo- pirijo rdeče rože, ki nas pozdrav- ljajo s svojim prijetnim vonjem. Na grobovih pa se razprostirajo bele krizanteme, ki obračajo svoje težke etvetoč k tlom, kot da se ho- čejo spoštljivo klanjati onim, ki pod njimi spravajo nevzdržno spanje.

In se vedno prinašajo prišleci novega etveta. Če ti splava pogled tja čez gomile, se ti zdi, da je vse pokopališče en sam velik belordel žopek...

tokih solze in kri, kraljuje v vaših gomilah resnično blaženi mir. Pro- sti ste, večno prosti vseh bolesti in gorja, a mi drgetamo v strahu in trepetu in naši plahi pogledi bu- lijo v skrivni grozi v temno, nego- tovo bodočnost...

Kako globokega in veličastnega pomena je etveta, ki krasi vaše ti- he domove! Lep je etvet, ki ga po- lagamo v zibehko novorojenčku, želeč mu jasnih, solnčnih dni; lep je etvet, ki ga srečna nevesta vple- ta v svoj poročni venec, a le malo časa je treba, etvet se osuje in pri- kaže se ostro trnje. Četovi pa, ki dičijo vaše gomile, ne varajo, oni so simbol zmage nad vsem gren- kim in hudim...

Pred oči nam danes posebno ži- vo stopajo tudi naši etvete, možje, bratje in sinovi, ki so daleč od nas, na prostorni bojni poljani, za- deti od sovražnega orožja.

Kje so njih grobovi, kdo ve za- ne?...

Vseh mrtvih dan je, a ni roke, ki bi vrgla vsaj ene rožico na ru- so, pod katero počivajo trpin.

Oči, ki zaslužijo, da jim nasuje-

mo najkrasnejših rož, ki jih je kdaj rodila zemlja, počivajo daleč od nas, osamljeni, pozabljeni...

Pozabljeni? Ne, nikdar!

Naj se nahajajo njihovi grobovi na prostorni poljani, v temnem gozdu ali pod divjimi skalami, nad vsemi se razprostira nebo, ki bo z mrzlimi snežinkami poljub- ljalo njihove gomile ter jih ozla- šalo mesto belih krizantem.

A tudi rdeče rože, rože nesmr- nice etvetoč zanje, najlepše, kar jih premore svet. Čvet teh rož je ne- vsterljiv. To so naše misli, ki se sle- herni dan, posebno pa danes v brezmejni ljubezni in največjem spoštovanju družijo z vsemi, ki so blagor nas ostalih žrtvovali svoje mlade, upalno življenje...

Daleč so njih grobovi, a vendar se danes vsi vračajo k nam in na- še duše se družijo z njimi. Mati se shaja s sinom, žena z možem, otroci z očetom, in napolnjeni s ta- jinstveno tolažbo uvidevamo vsi, da naše dejanje in nehanje stremi za njimi in našega življenja pot nas dovede k njim prej ali slej...

Iz Slovenije.

Zločin ali nezgoda?

V gozdu pri Pesnici v kranj- skem okraju so našli 26. septem- bra mrtvega Primoža Lotriča, ki je kahal tamkaj ogle. Po znakih na glavi se sumi, da je bil Lotrič ubit.

Iz Spodnje Šiške je bil pripel- jan v ljubljansko javno bolnico neznan mož s prebito lobanjo. Ne- znance je kmalu nato umrl.

Pogrešanec v kanalu.

Iz Gruberjevega kanala so po- tegnili truplo še dalje časa pogre- šanega fotografa Rudolfa Marua.

Utopila se je

v potoku Mlinščica Ana Grašek, ki je bila vdana pišči in se ni raz- umela s svojim možem. Neposred- ni vzrok njene smrti ni znan.

Vroč bitka v Prekmurju.

Iz Murske Sobote poročajo: V nedeljo 24. sept. se je zbralo več ljudi v gostilni Marka Godine v Srednji Bistrici. Med njimi se je nahajalo tudi nekaj mož in fantov z Dolenje Bistrice. Vsi, kar jih je bilo tedaj navzočih, so mirno pili in se pomenkovali. Naenkrat, o- krog 10. ure zvečer, pa se je začelo pred hišo kričanje in ropotanje, ki je prihajalo vedno bližje. Naenkrat se odpró vrata in v tem trenutku je vdrlo v sobo kakih 15 meških, vsi iz Srednje Bistrice; bili so vsi oboroženi s koli, sekirami, kladivi ter so brez vsakega povera napadli mirno sedeče go- stje. Začel se je splošen napad, in ker gostje niso bili pripravljeni na odpor, so ostali napadalec in sodne obravnave tudi zmagovalec. Izmed napadenih jih je bilo 20 več ali manj poškodovanih, posebno težko pa je bil ranjen na glavi 38- letni posestnik Matjaž Jakšič iz Dolenje Bistrice, ki so ga prepe- ljali v bolnico v Murski Soboti. Njegova poškodba je smrtnone- varna. Sumi se, da ga je udaril s kolom po glavi Gabor, zet Loren- ca Tibavša iz Srednje Bistrice.

Dober lov

V Ljubljani je bil aretiran neki možakar, ki je nesel velik zaboj perila. Pri zadrževanju na polboji se je izkazalo, da je prišel v roke pravice jako prebrisani postopak, ki ima na vesti precej grehov. Per- ilo, katere je imel s seboj je u- kradel v Zalogo. Vlonil je nam- reč poneti v neki plombrani va- gon in se polastil obleke in perila za približno 20.000 kron, kakor je krenil s svojim plenom v Ljublja- no v očitnem namenu, da blago tu proda. Možakar se piše Ivan Koelper in je star šele 22 let. Že več let se je klatil po Hrvaškem, kjer se je preživljal večnoma s tatvinami. Za njega se zminajo tudi vojaške oblasti, ker se ni za- dostil svoji vojaški obveznosti.

Učiteljski naraščaj v Mariboru.

V tekočem šolskem letu 1922-1923 bo v Mariboru izredno mnogo maturantov in maturantkin na učiteljskih. V samostanskem zaseb- nem učiteljskem sta namreč letos v IV. letniku dva oddelka, na mo- škem pa imajo še ženski razred. Po desedanjem stanju bo matura- lno 99 gojenk in 23 gojencev. Na državno ženskem učiteljskem so letos že trije razredi; v prvi raz- red je bilo zaradi zaključnega šte- vila sprejeto samo 42 gojenk,

Celjske novice.

Državna realna gimnazija v Cel- lju je pripravila povom 60letnice Slovske smrti 23. sept. pod vod- stvom ravnatelja in celokupnega profesorstva zboru poneti izlet na Ponikvo in k rojstni hiši na Sloinu, kjer sta sedanjí gospodar dr. Josip Karlovšek in njegova so- progaja zavod prisrčno pozdravila in nad vse gostoljubno pogostila. Ta način praznovanja slovenskega pi- satelja in gostoljubni sprejem o- staneča mladini v trajnem spo- minu.

Dne 26. sept. se je vršil v Celju pod vodstvom župana dr. Jura Hrašovca ustanovni občni zbor francoskega krožka (Cercle fran- çais), katerega se je udeležilo lepo število za francoski jezik vnetega občinstva. Pripravljalni odbor pod predsedstvom župana namerava v kratkem urediti vse potrebno, da se bodo sestanki in kurzi vedno vršili ter preskrbeti tudi primeren lokal za čitalnico in knjižnico.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrla Marija Slovník, rjena Kremžar. V Šmartnem pri Litiji je umrla gđ. Darinka Šeleter.

V Slovenski Bistrici je umrl — kaer smo že poročali — Peter No- vak, posestnik gostilničar in bivši štajerski deželni poslanec. Pokoj- nik je neumorno deloval skoraj v vseh korporacijah. Bil je sousta- novitelj in častni član Čitalnice in posojilnice. O prevaru je bil ime- novan za vladnega komisarja okr- zstapa slovensko-bistriškega. Bil je tudi član krajnega šolskega sveta ter je bil vedno velik prija- telj in vnet zagovornik učitelj- stva in šolske mladine. Peter No- vak je bil daleč znokrog znan kot značilen narodni mož, ki si je ste- kel izredne zasluge. V najhujših časih, ko je vse preganjalo Slove- nce, je bil vedno v prvih vrstah in branil čast in penos slovenskega naroda. S pokojnim Lovrom Ste- pišnikom in Josipom Vošnjakom se je začel zbirati Slovence ter jih ob- vsaki priliki vzpodbujal in navdu- ševal. S preminulostjo tega iskre- nega narodnjaka izgubi ves slove- nistiški okraj najboljšega moža.

Smrtna nezgoda.

Na Brezovici je tamkajšnji po- sestnik Reinskar pri obiranju ore- lov padel tako nesrečno z dreve- sa, da je naslednjega dne umrl na težkih poškodbah. Ranjki je v svet- lovni vojni izgubil tri nadebudne sinove, četrti pa je padel kot jugo- slovenski vojak pri nekem umiku pred Madžari tako nesrečno z vo- za, da je umrl vsled poškodb. Po- kojnik, skrben in dober gospodar, je bil vzor naprednega kmeta.

Nova meščanska šola.

Kakor poroča celjska "Nova doba", se otvori še letošnji jesen meščanska šola v Vojniku. Šola bo nastanjena v poslopju bivše nem- ške šole v Vojniku. Pod avstrijs- kim režimom je bil Vojnikona točka, kjer je bilo nemško posest- no stanje, kjer ni bilo mesta za na- radno učiteljstvo in narodno vzgo- jo. Tega je Vojnik odrešen.

Peter Zgaga

Laški fašisti so na krmilu vla- de.

Laška vlada, koje morala ni bi- la na posebno dobrem glasu, se je vdala brez vsakega resnega o- botavljanja, tako nekako kot se vda rafinirana vlačuga, ki hoče v raznimi kapricami vzbuditi v svojem kostumarju nekoliko več poželjenja.

Fašisti so zagovorniki blazne ideje.

Po njihovem mnenju le tisto nekaj velja, kar je pristno ita- lijsko. Vsled tega so odločno proti vsakemu Italjanu, ki si pre- drzne na kak drug način kot v imenu italijanstva izboljšati svoj položaj.

Njihovo kopje je naperjeno proti komunistom, socialistom ter Jugoslovanom in Nemcem, ka- tere so si pri veliki igri na ver- sailski konferenci priigrali s sle- parskimi kartami.

Fašistovski režim v Italiji ne more škodovati primorskim Slo- vencem.

Sedaj bodo že vsaj vedeli, s kom imajo opravka.

Vsi dosedanjí njihovi protesti so bili poslani na rimsko vlado v protest proti fašistom.

Vlada je priznala, da se jim go- di krivica ter obljubila, da bo stopila fašistom na prste.

Žalostno, da je le pri obljubah ostalo.

Zanprej bodo pa protesti proti nasilstvom direktni.

Če jih vlada ne bo odobrvala, se nasilstva ne bodo več vršila.

Če jih bo odobrvala, se bo raz- galila pred celim svetom v svoji nagnusni nagoti.

Laški kralj simpatizira z la- škimi fašisti.

Meni se smili. S svojimi krat- kimi nogami ne bo mogel dosti hitro leteti, ko bo čas za hiter tek.

Stara devica je pokleknila pred razpelo ter začela moliti:

— Ljubi Bog, jaz sem skrom- na in ponižna. Jaz nočem ničesar od tebe. Jaz Te prosim le, da svo- jo mater. Daj, prosim Te, moji materi lepega, mladega in boga- tega zeta.

V Kansas City se je moral pred poroto zagovarjati zakonski mož, ki je zapustil svojo vihravo ženo ter noče več skrbeti zanjo.

V porotniški klopi je sedelo dvanajst porotnikov. Predno so odšli v posvetovalnico, jim je sod- nik strogo naročil, naj moža spo- znajo krivim.

Ko so se porotniki vrnili iz po- svetovalnice, so soglasno izjavili, da je mož nedolžen.

Najbrž so bili porotniki sami po- ročni možje ali pa sami zagrize- ni pečlarji.

Ubijanje časa je samomor uspe- ha.

Optimističen je tisti človek, ka- teremu izkušnje manjka.

Daj človeku jabolko ugrizniti, pa bo hotel vse razen pečka.

Kakor hitro ženska izprevidi, da ni v zakonu srečna, vloží tož- bo za ločitev zakona. To napravi edinele v namenu, da bi se mogla zopet poročiti.

— Evropa se ne briga za svoje vojne dolgove — pravijo evrop- ski diplomati.

S svojega stališča ima čisto prav.

Toda Amerika bi se morala ma- lo bolj brigati zanje.

"Evropske slive so letos draž- je" — pravi poročilo v New York Timesu.

In v isti koloni je tudi poro- čilo: — Krasna pariška igralka se je le pod tem pogojem poro- čila z ameriškim milijonarjem, da ji je pred poroko izročil tri mi- ljone dolarjev.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Zvezda

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 15th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zbravniki.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 848 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON SLAR, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na pred- sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišča spičevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Zvezda se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor veli postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Napad na jugoslovansko obmejno stražo.

Kakor poroča beograjski "Novi List" iz Subotice, je oddelek ma- džarskih regularnih čet pri Miha- ljevu napadel obmejno stražo. Ne- koliko napadalec je bilo ranje- nih, ostali pa so se umaknili nazaj na madžarsko ozemlje.

Smrtna nesreča letalca.

V Novem Sadu je smrtno pone- srečil letalec, kapitan Anton Pe- vranović iz Zagreba. Dvignil se je z enokrovnikom 30 metrov vi- soko, ko je nenadoma odpovedal motor in je letalo padlo s tako na- glico na tla, da se je popolnoma razbilo in pokopalo pod seboj tudi letalec. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je Pevranović podlegel poškodbam že čez eno uro.

Dvojen samomor.

Iz Zagreba poročajo, da so našli na železniški progi za topničarsko vojašnico truplo s popolnoma o- rezano glavo. Truplo je ležalo na tiri, glava pa v travi ob progi. Komisija je ugotovila, da je mrt- volec 25letni Franje Koleković, po poklicu inkasant okrožne blagaj- ne. Položaj trupla je pokazal, da je nesreča izključena in da gre za dobro premišljen samomor. Ko se je komisija podala potem v Kole- kovićevo stanovanje, je našla v njegovi postelji mrtvo Katice Dujmović, po poklicu natakarija. Bila je z nožem zabodena v sree. Skoraj gotovo je, da je umoril na- takarijo Koleković, pri katerem so našli okrvavljen žepni nož.

Namesto živine — gospodarsko orodje.

Kot zadnja partija živine na ra- čun vojne odškodnine bi morala dati Nemčija Jugoslaviji 25.000 goveje živine, 57.000 ovac in 10 tisoč konj. Ker pa da to Nemčija težko, je predložil nemški polje- delski minister beograjski vladi, da da namesto te živine, katere Jugoslaviji itak ni treba, ker vla- la pametneje krme in vsled dragega prevoza, razni tehnični material, posebno poljedelske stroje v vrednosti 15 milijonov zla- nih mark. Predlog je bil sprejet.

Nema pare.

Kot se poroča iz Beograda, je naučno ministertvo odpravilo vse preste predmete v srednjih šolah. Če se je hotel dijak poleg šolskih perimetov naučiti še recimo fran- coskine, italijanske, stenografije itd., potem je dobil brezplačen po- uk v šoli. Sedaj je tudi to odprav- ljeno, kar nema pare.

Novi zakonski načrt o neposred- nih davkih

je tak, da mora kmet v Jugoslo- viji popolnoma obubožati, če se sprejme — tarnajo klerikali.

Pošta v Sloveniji

je že lansko leto izkazovala dobi- ček. Kljub temu je poštni minister kar na svojo roko povišal poštni- no. Tako morajo zopet Slovenci, kakor pri vseh drugih stvarih, do- plačevati primanjkljaj hrvaških in srbskih pošt.

Ostra obsodba oderuštva z drvi.

Zagrebski trgovec z drvi Ar- nold Herman je bil pri okrajnem sodišču v Zagrebu zaradi oderu- štva pri prodaji drva obsojen na mesec dni zapora in na 40.000 K denarne globe. Obenem je bila za- plenjena vsa njegova zaloga drva, približno 200 vagonov v vredno- sti 3 milijonov kron.

Dopis.

Iz Bele Krajine.

Trgatev je končana. Pridelci zaostaja za lanskim zlasti pri ti- stih, ki se vedno prezgodaj berejo.

Zadnje čase smo imeli veliko dežja in je Kolpa jako narasla. Poharila je skoraj vse čolne, vsled česar je prekinjen promet s Hr- vatsko.

Novomeško sodišče je izpustilo oba osumljenca, ki sta bila zaprta zaradi umora Jurca Peteha iz Sel, ker se jima ni dokazalo, da sta umor izvršila. Zopet

Zločinci.

Fr. Milešinski.

(Nadaljevanje.)

Bil je slučaj, kakršnih je dosti in kjer zgolj s podporo ni kaj pomagano, ako hkratu ne dosežeš, da se družina loči od očeta. To je jasno vsakomur — le prizadetim ne.

Popoldne sem poiskal društveno podpredsednico, poRojno Fajfarico, pa sva jo mahnila na lice mesta, da se prepričava, kako in kaj.

Korčeti so stanovali pred mestom — vsa beda in nesnaga je tam na kupu. Niso le cenejša stanovanja, ki zvaljajo ljudi sem kaj, ampak zlasti to, da tukaj ni toliko tistega zoprnega raznovrstnega neprijetnega nadzorstva, ki greni življenje po mestu, in pa še nekaj: ljudje, živeči v nerednih razmerah, se radi selijo vkup enaki med enakimi se najbolje počutijo.

Procesija bab naju je spremijala na dvorišče, pokazat Korčeto stanovanje, in je spotoma hitela nama dajati pojasnila. "Danes dopoldne se je privlekel domov, mrha pijana. Vrata so bila zaklenjena, nje ni bilo doma, je pa okno ubil in se je noter prevalil kakor prašič. Uboga otročica, kako sta kričala..."

"V prisilno delavnico v dednem, pa bo dobro, prej ne!" je dela druga in tretja se je zgražala, da se taki pijanci podpirajo, seveda nje, govornice, ki ima treznega moža in pet otročičev, nje nikdo ne vidi.

Skratka, kakor običajno: malo usmiljenja, malo hinavstva in precej zavisti je donelo iz ust najinega častnega spremstva in šunder je bil tak, da je privabil Korčelo v duri.

Bilo jo je sram, ko me je spoznala: hitro naju jep rosila, da vstopiva, in je zaprla dur.

Tako smo bili v Korčetovem salonu, ki je hkratu služil za kuhinjo in za vse drugo.

"Ali je mož doma?" sem vprašal bolj tiho. Ker ga ni bilo videti, sem pač domneval, da kod leži in spi, in mu nisem maral motiti prepotrebnega spanja.

"Prosim, spi", je rekla in pokazala z glavo proti kotu, kjer je v istini nekaj hreščalo. "Prosim, lahko streljate s kanonom, pa se ne bo zbudil. Kakšen je prišel! Ves raztrgan in po obrazu črna in krvava. Bog ve, kje so ga zopet streljali. Kolikokrat jo je že izkupil, pa mu pijanemu jeziku še vedno ne da miru. Zda je ob edino obleko, ki je mogel z njo med ljudi — kako bo zdaj služil? — Oprostite, vsa sem zmešana, kaj stopim po par stolov: pri nas... in hotela je skozi duri.

"Pustite!" sem rekel in tačas šele sem postal pozoren, da je sva pravzaprav prazna: nič stolov, nič mize, nič postelje, le skrinja, par kupov enajst po tleh, nekaj oblačil, visečih na durih in na steni, in nekaj kuhinjskih brklarij na ognjišču.

"Prosim, po zimi smo vse razsekali in pokurili," je pojasnila, "tako je bilo mraz in mož je rekel: Spomladaj pojdemo tako v Trst, tam lahko dobi službo hišnika in bo zraven zopet črevljari. Če bi se le hotel zopet poprijeti črevljarstva! Koliko bolj smo živeli, zaslužek ni velik, ali stanovit, in vsaj doma se je držal moč in ni toliko popaval."

Prekinil jo je živ otroški jok iz kota za ognjiščem. Fajfarica je stikala po sobi, krilo je držala visoko, kakor da brede vodo, pa je našla poleg smrčnega pijanca oboj otroke. Starejši, petletni, je izmaknil očetu znano stekleničico, jo odmašil in pokušal vsebinsko, mlajše pa je radovedno zijalo, iztegnilo ročice in emevaje zahlevalo tudi svoj delež. Ko pa jima je Fajfarica vzela nevarno igračico, sta se složno pričela dret.

Mati je skočila k njima in z grozno: "Ata se bo zbudil," hitro ustavila jok. Privredla jo je bliže — oblečena sta bila bolj nego da, umazana, rumena, suha.

Fajfarica je že vedela, kaj in kako, in rekla: "Otroka nesite še danes obo v bolnico!"

"Prosim," je odgovorila mati,

"saj sem že sama hotela, pa nimata toliko obleči, da bi mogla z njima čez cesto."

"V svojo pelerino ju zavijte in nesite, enega za drugim — potem jima že napravimo obleke!" je svetovala Fajfarica.

Jaz sem se vprašal: "Zakaj pa niste šli v Trst? Zakaj pa ne pričanja mož zopet s črevljarstvom?"

"Prosim," je rekla, "za pot nista imela denarja in pa orodja mož ni več nima... Če bi dobil kod kakih trideset goldinarjev, je rekel, da si nabavi zopet orodje, bi koj pričel črevljari. Saj je bil dober delavec."

Rekel sem ji, naj mi pošlje moža, da ga spoznam, morebiti se kaj pametnega pomeniva — in šla sva z Fajfarico.

Na dvorišču zbrano radovedno sosesčino sva pozvala, naj skrbi, da se otroka preneseta še danes v bolnico. Ta ukrep se jim je videl senzacionalen in zato so z vneom obljubile svoje sodelovanje.

Po poti domov sem rekel Fajfarici: "Čeprav nisva nič sedla, spanja le nisva odnesla pijanec."

"Spanja ne," je odgovorila Fajfarica, "tem več pa bolh! Našla sem vzela najkrajše krilo in nastupala sem nogavice s caherlinom, toda kakor se vidi oziroma čuti, ni dosti pomagalo." — Bila je ženska izkušena na polju dobrodelnosti.

Druga dva je bil mir; ne Korčeta ni bilo blizu, ne Korčele. Bila je ženska izkušena na polju riko sem srečal na cesti in mi je iztresla svoj kosček novic.

"Otroka sta v bolnici," je pravila, "oba že novo oblečena, in se prav dobro počutita. Zdrava sta, ali sestradana, da je groza, kar ne dasta se napasti. Živa sta, po bolnici takala za usmiljenkami, tako sta prišla tudi v kuhinjo, kjer sta hitro iztaknila pomije in se z veliko slastjo spravila nadeje. Ne ubogata rada, le če ju kdo postraši, da bosta morala domov, se koj vda. Starejši, ki je pet let star, bi vsaj križ že lahko znal narediti, pa ga ne zna, pač pa preklanja v treh pezikih, slovenski, nemški in laški, in manjša opice verno brblja za njim. Tako sta kakor cigana. — Najstarejša dekle, Malka ki je učiteljska kandidatka in stauuje pri botri, ta je ves pridna, te dni ima zrclostni izpit in ni dvoma, da ga prestane. V jeseni bo pač že imela kako službo in potem bi se dalo nemara urediti, da gre mati s malima eiganom k njej."

"Izborni," sem rekel, "slučaj je rešen!"

"Oprostite," je rekla, "da ni moza, kakor ste blagovolili naročiti. Toda mož je tako spraskan, magast in raztrgan, da se ne upa drugače na cesto kakor ponoči. Zelo je hvaležen zab lago pomoč, pride se že še sam zahvaliti. Hudo rad bi zopet pričel s črevljarstvom, ali treba je orodja in blaga in pošteno opravljene delavnice... in tvrdki, ki zanjo potuje bi se moral vrniti predumam..."

"Če bi morel kod dobiti kakih 100 goldinarjev..."

"Veste," sem jo ustavil, "premišljal sem o tej vaši stvari. Pijancev poznam mnogo, pobiljšane pa prav nobenega. Ne verjamem, da bo vaš mož prva izjema. Škoda se mi zdi vsakega vinarja, ki ga potrošimo za poizkuse, ga pobiljšati. Orodje, blago, oprava, kar mu nabavimo, vse bo šlo za rum. Kar meni verjemite! Prepričan sem, vašega in vaših otrok trpljenja ne bo konec, če ne greste proč od moža."

"Prosim, težko mi je... pred oltarjem sem mu obljubila zvestobo."

"Kaj še!" sem rekel. "Zvestobo ste obljubili možu po božji podobi, ne pa na pijani zverini. — Glejte — mož se vam smili, otroka pa ne, ki morata čisto podivjati v takem življenju!"

Otrla si je solzo. "Prosim, kako sta srečna v bolnici! Starejši se je že naučil jesti z žlico."

(Dalje prihodnjič).

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

STOPETDESET OSEB JE REŠIL.

Slika nam kaže ameriškega kapitana A. B. Gale, ko čestita W. A. Reedu iz Houston, Texas. Reed se je pred kratkim proslavil pri neki železniški nesreči Southern Pacific železnice. — Vlak, v katerem se je vozil, je skočil iz tira. Reed je imel toliko prisotnosti duha, da je planil v močvirje ter plaval par milj daleč in opozoril nasproti prihajajoči vlak, naj se ustavi. Če bi tega ne bil storil, bi nastala kolizija, pri kateri bi bilo mrtvih najmanj 150 oseb.

Mastodon z zobobolom.

Prazgodovinski ljudje in prazgodovinske živali niso bile tako srečne in zdrave kot izjavljajo nekateri moderni pisatelji, kajti treple so strašno vsled zobobola pred tisoči in tisoči let.

Mi vemo to raditega, ker so namili znanstveniki starega mastodona (prazgodovinskega velikankega slona), ki je trpel tako strašne bolečine v zobeh, da se je oblika njegove glave izpremenila in da so vsled tega moderni izvedenci domnevali, da je pripadala ta žival posebni vrsti. Ta mastodon je imel največji in najbolj strašni zobobol kar jih zaznamuje zgodovina živih bitij na svetu.

Njegov zobobol se je stezal preko površine dveh dvadrtin črevljev ter bi nudil par sto ljudem dosti zobobola, da bi ne spali po več noči skupaj. Strašno je moralo biti njegovo divjanje, ko se je boril leta in leta z veliko bolečino ter širil pustošenje krog sebe v brezplodnem prizadevanju da uide agoniji.

Pred petdesetimi leti so našli ostanke tega prazgodovinskega mastodona pri Cohoes, v državi New York. Okostje so odvedli v newyorški državni muzej v Albany.

Mastodon iz Cohoesa je bil več let prava uganika za znanstvenike, kajti prav posebna oblika čeljusti je vzbujala domnevo, da gre pri tem za novo vrsto.

Konečno in sicer s pomočjo paleontologije, arheologije, dentristrije, parazitologije in drugih panog znanosti pa je bila rešena skrivnost. Okostnjak je pripadal vrsti velikih ameriških mastodonov, kojih številna okostja so razkrili pred onim v Cohoesu in pozneje. Čeprav ni ta okostnjak predstavljal nove vrste, je bil vendar izvanredno zanimiv ter je še danes.

Posebna oblika glave je bila posledica pomanjkanja enega spodnjega koenika. Iz tega je izvirala napačna formacija njegovih zobov ter zobobol, na katerem je moral trpeti. Čudno, a resnično je še neko nadaljno dejstvo. Ta mogočna prazgodovinska žival je tudi trpela na pioreji, boleznih v čeljustih, o kateri so domnevali zdravniki, da je lastna modernemu človeku in koje naravo so pričeli šele sedaj polagoma spoznavati.

Posebnost mastodona iz Cohoesa tiči v velikanski debelosti spodnje čeljusti, kot je ni najti pri nobenem drugem zastopniku te prazgodovinske živali. Po obširnih študijah je prišel dr. John Clarke, ravnatelj muzeja, do naslednjega zaključka:

— Po mojem mnenju je ta abnormalnost preje slučajna kot pa patološka. n zob se je razvil kjer bi se morala razviti dva. Pritisk zgornje čeljusti, ki je imela dva

zoba, je potisnil osamljeni zob v spodnji čeljusti iz pravega mesta in stem je bila uničena simetrija celega obraza.

Mastodoni in mamuti so pradedje moderni slonov. Mastodoni so starejšega izvora kot pa mamuti, kajti prikazali so se na zemlji več milijonov let pred slednjimi, a obe vrsti sta obstajali skupaj v poznejših prazgodovinskih časih ter sta bili splošno razširjeni po celi Ameriki. Mamuti so baje celo obstajali v zgodovinskih časih, kajti njih trupla z mesom in kožo vred so našli v Sibiriji. Ni pa vrjetno, da bi živali mastodoni dosti pozneje kot pred 30.000 let, ko so bili splošno razširjeni po ozemlju, kjer je sedaj država New York.

Mastodoni so bili veliko večji kot pa katerikoli sedaj živeči slon in tudi večji kot mamuti. Bolj solidno so bili zgrajeni kot mamuti in sloni ter so potrebovali velikanke množine hrane. Nekateri teh mastodonov so bili visoki petnajst črevljev pri rame njih ter so tehtali od šestnajst do dvajset tisoč funtov.

Poznejši mastodoni so bili pokriti z gostimi in debelimi lasmi in v tem oziru so bili zelo različni od sedaj živečih slonov.

Zobje mastodonov so bili velikanke ter so morali tudi opravljati velikanke delo. Mlad odrasli mastodon je imel po tri kočnice na vsaki strani obeh čeljusti.

torej dvapajst zob v celem. Pri starejših živalih pa se je to število skrečilo na dva zoba na vsaki strani vsake čeljusti.

Mastodoni so se potikali po Ameriki v čredah do časovne dobe, ki je minula pred 30.000 leti. Večino mastodonov so uničile vodnjni zadnje ledené dobe, ki se je pričela pred približno 32.000 leti ter se končala pred 28.000 leti.

Lahko si predstavljamo divjest deset ton tehtajočega mastodona, ko ga je pričel boleti zob, ne prestanto in stokrat močnejše kot more boleti zob človeka. Žival je morala jesti, da živi in strašne bolečine je morala občutiti, kjo je mela travo s svojimi razboljenimi zobmi. Tako razdivjana žival bi pridivila skozi majhno mesto kot je Cohoes s silo vihre, podirala hiše, metala avtomobile v zrak, tlačila preplašene ljudi kot suho listje ter širila smrt in razdejnanje vsepovsod v agoniji strašnega zobobola.

Trebalo bi cele armade krvočelnih zverí one dobe, volkov, tigrov in levov, ki bi nastopili sporazumo, da ustavijo takega pobešnega mastodona.

Mastodoni niso imeli skoro nobenega mesta, da jim pretrga vrat. Zobje teh krvočelnih živali bi prišle preje v stik z mastodonovimi kostmi kot pa z krvnimi žilami ali pa sapnikom.

Uspešne operacije na srcu.

Številni ljudje hodijo danes naokrog zdravi in živi, čeprav bi morali biti soglasno z navadnimi zdravniškimi teorijami že davno mrtvi in pokopani.

To dejstvo nam razkriva publikacija, katero je ravnokar izdal angleški vojni urad. Publikacija je namenjena v prvi vrsti zdravnikom. Peča se s kirurzičnim delom v Franciji in na drugih frontah tekom sovražnosti, a vsebuje med znanstveno-zdravniškimi opisi, veliko, kar zanima tudi lajlika.

Navaja primere čudovitih operacij na srcu ter ozdravljenja slučajev, a katerih so zdravniki izprva domnevali, da so smrtonosni.

Neki konjenik, katerega je zadela krogla, je jahal več milij do neke obvezovalne postaje, kjer je omedlel. Preiskava z X-žarki je pokazala, da tiči možu krogla ob notranji meji srca. V tem stanju je živel pacient cela dva meseca. Nato so ga operirali. Napravili so odprtino ter odstranili kroglo s pomočjo preepa. Ta manipulacija je povzročila srcu le malo težko in žila je prenehala biti le za trenutek.

Neki nadaljni vojak je bil sprejet v bolnico, katerega je zadela drobica granate. Drobica se je nahajal v takozvanem levem ventriklu srca. Odstranili so ga ter izlečili rano s čisto karbolno kislino. Mož je kaj hitro okrevale.

Neki vojak je prišel v bolnico z veliko rano v prsih in preiskava je pokazala, da ima luknjo v tenki kožici, ki obdaja srce. Imel je tudi rano v sreu samem. To rano so skrbno zasili ter vtikali pri tem šivanko pol inča od roba rane. Tudi ta operacija je bila popolnoma uspešna.

Na temelju teh kirurzičnih rekordov je jasno, da je napačna splošno razširjena misel, da pomenja krogla v sreu smrt. Neki vojak, kojega srce je prodrla krogla iz puške, pritisnjena na njegova prsa, je živel še precej časa, a pomeje seveda podlegel poškodb.

En del publikacije se peča tudi s transfuzijo ali pretokom krvi. Zdravniki so našli, da je mogoče hraniti živo kri ter jo uporabiti, kadarkoli bi nastala potreba. Kri so potegnili iz prostovoljcev tekom časa neaktivnosti ter jo spravili za čas potrebe. Od tok krvi ni vzel vsled tega z delom preobloženim zdravnikom več časa kot pa navadna infuzija soli in veliko večje število potrebnih so lahko odpravili kot pa potom direktnega pretoka krvi iz enega telesa v drugo telo.

Spravljena kri je ostala na ledu, da je ohranila krvna telesa nepokvarjena. To kri je bilo treba seveda segreti do normalne telesne temperature, predno so jo vbrizgali v žile napol izkrmavelega. Nobenih slabih posledic ni bilo opaziti vsled pretoka krvi na ta način konservirane krvi, razven v enem obupnem slučaju.

Vohumska afera na Češkem.

"Lidove Noviny", ki so poročale o vohunski aferi poročnika Novakovskega, so bile zaplenjene.

K poročilu o aretaciji poročnika Novakovskega se poroča uradno: Vojaška oblast je zapazila da se izdajajo tajni dokumenti deželne komande v Brnu zastopstvu neke tuje države v Pragi. — Na podlagi natančnejših poizvedb se je vojaška oblast uverila, da je poročnik Novakovski tisti, ki je izdal tajne dokumente. Novakovski je bli namreč ordonančni častnik pri deželni komandi v Brnu. Vojaška oblast je izdala nato povelje, naj se Novakovski aretiraj. Izročen je vojaškemu sodišču. Nato pa so civilne oblasti dognale, da je bil pri tej vohunski aferi abs. jurist na nemški univerzi Karl Schwabe, nakar j bil tudi ta aretiran ter izročen deželnemu kasnakemu sodišču.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH

Hude Bolečine

revmatične hitro olajšate, če rabite

SEVERA'S GOTHARDOL

Zanesljivi liniment

Istofako uporaben je za izvinjenje, okleline, za otrplost, in ohromelost bolnih mišic ter udov.

CENA 30 IN 60 CENTOV

Vprošajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Srbski princ pred ministrskim svetom.

6. oktobra popoldne od pol 5. do pol 8. se je vršila seja ministrskega sveta, pri kateri je bil v začetku navzoč tudi princ Jurij, ki jep rinesel vladil sljedeči pismeni odgovor: "Kraljevi vladil! — Sporočeno mi je bilo, da mi je kot članu kraljeve hiše določenih na leto, če stanujem v naši državi, poleg redne apanaže še 500 tisoč dinarjev iz dvorne blagazne. Ne glede na svoje osebne dolgeve, katere moram vračevati, mi je z gornjo vsoto nemogoče ustanoviti in vzdrževati svoj dom tako kakor misli ministrski svet in kakor bi bilo dejansko potrebno. Zato smatram, da v zgornji odločitvi ni vsebovano popolno rešenje celokupnega mojega vprašanja. Že prej, to je v mojih prejšnjih predlogih, ni bilo govora samo o denarnih sredstvih, ampak tudi o ostalih kompetencah člana vladarske hiše, ki so se mi bile palagoma druga za drugo omejevale. Ako se pod gornjo odločitvijo more smatrati to, da se mi da posebno stanovanje v Belgradu, kot se spodobi članu kraljeve hiše in odgovarjajoča vozna sredstva, sem jaz nezadovoljen. Smatrajoč, da je vsota premajhna za to, kar se more od mene s pravico zahtevati, vendar pristajam na odločitev, da bi pokazal, da se moje vprašanje ni sukalo samo okoli pogajanj za višnjo vsoto. V nasprotnem slučaju tako nepopolno in za mene škodljivo rešenje ne sprejemem.

Belgrad, 6. oktobra, 1922. — Jurij."

Neškodljivo sredstvo za odpravo masti.

Veliko ljudi se boji navadnih sredstev za odpravo teže. To je izvanredno način. Izvanredan, ker je čisto neškodljiv — nič postopaja, nič vžigalja. Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) so pripravljene v polnem soglasju s slovenskim Marmola Prescription. Hujšate stalno in lahko brez slabih učinkov. Dobite jih od svojega lekarnarja za en dolar zavojček ali pošljite svoto naravnost na Marmola Company, 4612 Woodward Ave., Detroit, Mich.

NAZNANILO.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem naznanjam, da mi je umrla ljubljena žena

FANI PETEK roj. GRČAR, stara 51 let. Umrla je dne 26. septembra, pokopani so jo pa 28. sept. v Ihanu.

Pokojnico priporočamo v blag spomin.

Žalujoči ostali: Peter Petek, soprog. Ivan in Franc, brata Ana in Mici, sestr. Herman, sin. New York, N. Y., 30. oktobra 1922.

Prijatelji in bolniki bodo našli

Doktorja Jin Fuy Moy na štov. 308 Grant Street, Pittsburgh, Penn. za odpravo v njih bolezni kot prejnjne dni.

Najbolj poučna slovenska knjiga, kar jih je izšlo letos v Ameriki.

Slovensko Amerikanski Koledar

Koledar je bolj obširen, kot je bil pretekla leta; vsebuje 192 strani s 43 umetniškimi slikami.

V večji in boljši opremi za isto ceno.

Kratek pregled vsebine:

Vačni koledar; Frank Oklešen; Slovenska sreča; Anton Terbovec; Na skrajnem zapadu; Deportacija, usoda slovenske družine v St. Louisu; Princezinja; Iz zgodovine Williamson okraja; Nepremagljivi Gavrizankar; Matija Pogorelec; Msgr. Jos. E. Buhu v spomin; Pozabljeni mesta; Dr. Aleksander Graham Bell; Leap Frog; O jugoslovanskem kraju in kraljici; Kdaj je bilo dobro na svetu?; Premogarska stavka; Dr. Jos. V. Grahek; Zdravstvo; Razne zanimivosti; Najbolj okrutni ljudje; Pavicoljubna botra; Dr. Walter Rathenau; Kako zavarovati se pred strelo; Luč, barva in razpoloženje; Ali ribe slišijo; Kako postanejo vojne; Ali izhajajo človeška plemena od enega plemena?; Kitajska civilizacija; Vera in pravdanji časih; Človek v aravi; Kdaj bo svet res dober?; Stoletnica vlaka; Mimi Arko; Iz moje zbirke; Podgane; Borba proti moskitom; Inteligenca slonov; Smrt Michaela Collinsa; Problemi tehnike; Smrt Karola Habsburškega; Onesvečenje; Ustroj sovjetske federativne republike; Svet se je naveličal kraljev; Raznoterosti; Kosmične megle; Izporeminjajoče se in nove zvezde; Ali ženske res ljubijo mir?; Tvornica; Za smeh in kratek čas.

Glede zanimivih razprav, pripovedi in poučnih člankov presega vse dosedanje.

Cena s poštnino samo 40c.

Za Jugoslavijo je ista cena.

Izrežite ta kupon, pridenite pokritje v znakah ali Money Order, ter pošljite nam.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York

Priloženo pošiljam \$....., za kar Vas prosim, da mi takoj pošljete iz "Slovensko-Amerikanskega Koledarja" za leto 1923.

Ime

Nastov

Pošljite kupon še danes.

KAPITAN BLOOD

NJEHOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

35

(Nadaljevanje.)

— Boriti se! — je vzkliknil Blood. — Kako bi se mogli boriti, če nas je komaj dvajset! Le ena druga pot bi nam preostajala. Prepričati jo, da je vse dobro na krovu, da smo Španci, nakar bi dovolila, da nadaljujemo svojo pot.

— Kako pa je to mogoče? — je vprašal Hagthorpe.

— To sploh ni mogoče, — je rekel Blood. — Če bi bilo... Prenehaj je ter zrl na vodovje. Tedaj pa je stavil Ogle, ki je bil rad sarkastičen, neki predlog.

— Lahko pošljemo Don Diega de Espinoza s čolnom ujetih Špancev, da zagotovi svojemu bratu, admiralu, da smo vsi verni podaniki njegovega katoliškega veličanstva.

Kapitan se je obrnil in za trenutek je izgledalo kot da hoče udariti topničarja. Nato pa se je izpremenil izraz njegovega lica. Blesk inspiracije je zasijal v njegovih očeh.

— Rekel si. On se ne boji smrti, ta prokleti pirat. Njegov sin pa je morda drugih nazorov. Sinovska udanost je še vedno močna na Špankem.

Hito je odkorakal proti gruči mož krog jettika. — Tukaj, — jim je zaklical. — Spravite ga nazdol.

Odšel je sam naprej navzdol, na srednji krov, kjer je smrdelo po katranu in vrveh. Vsi bi mu sledili če bi ne dal ostrega povelja, naj ostanejo nekateri na krovu s Hagthorpom.

V tem prostoru so bili trije sprednji topovi v poziciji, nabasani z žreli, ki so molela skozi odprte luknje, natančno kot so jih pustili španski topničarji.

— Tukaj bo nekaj dela zate, Ogle, — je rekel Blood in, ko se je topničar prerinil skozi množico ljudi, je pokazal kapitanu na srednji top. — Daj potegniti ta top nazaj.

Ko je bilo to storjeno, je pomognil Blood onim, ki so držali Don Diega.

— Privežite ga preko žrela topa, — jim je ukazal in dočim so se to požurili, da izvrše svojo nalogo, se je obrnil Blood proti ostalim: — Pojdite in privedite španske jettike. In ti, Dyke, pojdite ter jim ukaži, naj dvignejo špansko zastavo.

Don Diego, ki je bil napet kot lok preko žrela topa, je bulil z blaznimi očmi v kapitana Blooda. Človek se mogoče ne boji smrti, a ga lahko polni z grozo oblika, v kateri se mu bliža smrt.

S penami krog ustnice je proklinjal na vse mogoče načine svojega mučitelja.

— Podeli barbar! Nečloveški divjak! Prokleti krivoverec! Ali me ne moreš ubiti na kak krščanski način?

Kapitan Blood je zrl nanj z zlobnim smehom, predno se je obrnil proti petnajstim vkljenim španskim jettikom, katere so privlekli pred njega.

Ko so se ti jettiki približali, so čuli krike Don Diega. Od blizu pa so zagledale sedaj njih preplašene oči strašni položaj, v katerem se je nahajal.

Iz gruče teh je planil tedaj naprej z bolestnim krikom lep mladik, ki se je glede obleke in zunanosti razlikoval od svojih tovarišev ter vzkliknil: — Oče!

Zvijajoč se v rokah onih, ki so ga zgrabili in držali, je pozivljajal nebo in peklo, naj prepreči to grozo, in končno se je obrnil na kapitana Blooda s pozivom, ki je bil obenem odločen in ganljiv. Ko ga je kapitan Blood tako opazoval, je prišel z zadovoljstvom do prepričanja, da ima mladič zadostno mero sinovske vdanosti.

Pozneje je priznal, da je bil za trenutek v nevarnosti, da postane slab in da se je za trenutek njegov duh upiral neusmiljenosti stvari, katero je imel v mislih. Da pa popravil to svoje čustvovanje, je vzbudil v svojem spominu stvari, katere so uganjali ti Španci v Bridgetownu. Zopet je videl blede lice Mary Trail, ko je bežala v grozi pred ono pijano zverjo, katero je on ubil in v njegovem spominu so se pojavile še druge strašne reči, ki jih je videl v oni noči, da ojačijo njegovega omahujočega duha. Španci so pokazali, da ne poznajo usmiljenja ter spodobnosti katekolske vrste. Nabasani z vero so bili brez najmanjše iskrice onega krščanstva, kojega simbol se je dvigal na glavnem jarbolu bližajoče se ladje. Par trenutkov poprej je ta okrutni, zlobni Don Diego žalil Vsemogočnega s svojo izjavo, da pazi On prav posebno na usode katoliške Španke. Don Diego je treba naučiti, da se je zmotil.

Zopet poln cinizma, ki je bil bistveno potreben za primerno izvršitev svoje naloge, je ukazal Oglu, naj prižge steno ter odstrani usnjato kapico z užigalne luknje topa, na katerega je bil privezan Don Diego. Ko je prišel takrat mladi Espinosa iznova prositi, se je Peter Blood ostro obrnil proti njemu.

— Tiho, — je zarežal nanj. — Mir in poslušajte. Ni moj namen poslati vašega očeta v peklo kot v polni meri zasluži ali mu sploh vzeti življenje.

Ko je presenetil mladiča s to obljubo, ki je bila v resnici pre senetljiva v teh okoliščinah, je prišel pojasnjevati svoje cilje v njabolji čisti in elegantni španščini, katere je bil na srečo zmožen.

Izdajstvo vašega očeta nas je spravilo v to zagato in v nevarnost, da nas zajamejo ter usmrtijo na krovu one španske ladje. Kakor hitro je vaš oče spoznal zastavno ladjo svojega brata, je moral tudi njegov brat spoznati Cinco Llagas. V toliko je vse dobro. Kmalu pa bo Encarnacion dosti blizu, da zapazi, da ni tukaj vse tako kot bi moralo biti. Preje ali pozneje mora spoznati, kaj je napadnega na tej ladji in otvorila bo ogenj na nas ali pa skušala priti poleg nas. Mi se ne moremo boriti in to je vaš oče dobro vedel, ko nas je zvedel v to past. Borili pa se bomo, če bomo prisiljeni. Ne bomo se krotko udali španski krvolonosti.

Položil je svojo roko na stojalo topa, na katerega je bil privezan Don Diego.

— Prosim vas, razumite to-le jasno. Na prvi strel z Encarnacion bo odgovoril ta-le top. Upam, da sem se dosti jasno izrazil? Bledela lica in ves tresoč se je zrl mladi Espinosa v neusmiljene sinje oči, ki so ga tako nepremično motile.

— Dosti jasno? — je zajecal ter prekinil globoki molk. — Za božjo voljo, kako bi moglo biti to jasno? Kako naj razumem vse to? Ali morete preprečiti boj? Če poznate pot... če vam morem jaz pri tem pomagati... če imate to v mislih, — prosim vas, pri vseh svetnikih božjih, govorite, pojasnite.

— Boj bi lahko preprečili, če bi šel Don Diego na krov ladje svojega brata ter s svojo navzočnostjo in zagotovili informiral admiral, da je vse v redu na krovu Cinco Llagas in da je ladja še vedno last Španke, kot kaže njena zastava. Don Diego pa seveda ne more iti osebno, ker je drugače... zaposlen. Lotila se ga je mrzlica, — kaj ne! — ki ga zadržuje v njegovi kabini. Vi, njegov sin, pa lahko sporočite vse to ter se poklonite svojemu stricu. Odšli boste s čolnom, katerega bo veslalo šest teh španskih jettikov.

in jaz, — odlični Španec, katerega ste ravnokar rešili iz angleškega suženjstva na Barbadosu tekom pogona, — vas bom spremljal, da vas ohranim pred očmi. Če se vrnem živ ter brez dogodka katekolske vrste, ki bi oviral naš prosti odhod od tukaj, bo ostal Don Diego pri življenju kot tudi vsakdo drugi. Če pa se bo pripetilo kaj napadnega, bodisi vsled izdajstva ali slabe sreče, bo bitka, kot sem vam imel že enkrat pojasniti, odprta z naše strani s tem topom in vaš oče bo prva žrtev tega konflikta.

(Dalje prihodnjik.)

Jugoslavia irredenta.

Zlata poroka; veliko iznenadenje.

V Selu pri Črničah na Goriškem je obhajal posestnik Josip Mermodja z ženo Marijo zlato poroko. Kakor v proslavo tega veselja dne je prišlo ravno na ta dan od najmlajšega sina Evstahija, o katerem niso vedeli nič že od izbruh svetovne vojne, poročilo, da je živ in zdrav v Ukrajini.

Smrtna kosa.

V Opatiji je umrl Franc Hafner, kr. poštni poduradnik.

Zastrupljena ženska v morju.

V mrtvešnično tržaške mestne bolnišnice so pripeljali truplo 31-letne Marije Hujak, stanujoče v Trstu. Našli so jo utopljeno in zastrupljeno s karbolno kislino v morju pri Čedadu. Kaj jo je gnalo v smrt, ni znano.

Prerezal si je vrat radi bede.

Tržaški pasarti so videli slabobolehnega moža, ki se je naenkrat ustavil, se naslonil ob zid, povsili glavo in se brklo razjokal. Kmalu je pa povlekel iz žepa britev in si z njo prerezal vrat. Prihiti so ljudje in mu z rutami, katere so imeli pri sebi, obvezali rano, iz katere je močno curjela kri. Nato so ga posadili v avtomobil in ga odpeljali v bolnišnico. Do tega koraka ga je dovela beda.

Moč kokaina.

Na sredi gruče račvednih Tržačanov je stal elegantno oblečen mladenič, ki je bil močno pijan od kokaina. V taknem razpoloženju je zabaval meščane z najrazličnejšimi kretnjami. Posebno se je odlikoval v govorjenju. Revčka so končno prišli stražniki ter ga odpeljali v opazovalnico bolnišnice.

Ljubosumnost; maščevanje.

22letni kmet Ivan Stare, stanujoč v Ržani v Istri je sedel v valjski krčmi. Tedaj sta stopila predenj dva fanta in ga opozorila, naj pusti popolnoma pri miru ono deklico, s katero je bil dosedaj govoril, sicer se bodo kje druge srečali in pogledali. Prizadeti se pa ni mnogo zmenil za te besede, marveč je odšel proti domu. To njegovo obnašanje je zelo razkazalo ljubosumna fanta. Vsak je izpil iz žalosti v dušku četrtinko vina; nato sta zapustila krčmo in začela zasledovati tekmece. Kmalu sta ga zapazila od daleč. V naglosti in razburjenosti sta si urezala kraj ceste leskovo palico in sta nato pospešila korake za tekmece. Par minut pozneje sta ga že imela v pesti in ga začela pretepati. Šele ko ju je začel napadati Ivan Stare milo prositi, naj za božjo voljo vendarle enkrat nehata, sta neustrašena junaka zaluzela palice v čestni jarek in odšla. Ivan Stare je prišel iskat zdravniške pomoči v tržaško mestno bolnišnico.

Napad na cesti.

Antonija Kilan in Marija Giardinio sta šli po nekem travniku pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji, kar plane iz grmovja neki mož in za čne pretepati obe ženski s pestmi. Ženski, skrajno prestrašeni, sta začeli klicati na pomoč. K sreči je slišal vpitje poljski čuvaj Andrej Jurinč, ki se je nahajal v bližini, in prihitel ženskama na pomoč. Čim ga je napadalec zagledal, se je spustil v divji beg in je kmalu izginil. Degodek je bil naznanjen policiji, ki je zasledovala napadaleca, toda brez uspeha.

Tajna agencija v brivnici.

Tržaškemu policijskemu oblastvu je prišlo na uho, da se je v zadnjem času spremenila brivnica Josipa Jermana v ulici Trenta Oktobra št. 11 v nekako tajno agencijo za potne liste za v Ameriko. Policija si je hotela ogledati vso zadevo od blizu. Zato je odposlala v tajno agencijo policiste, ki so imeli to srečo, da so prišli slučajno v dotiko z dvema izseljencema, ki se imenujeta: Anton Radoslavič, star 26 let, in Ivan Mihalič, star 25 let, oba iz Malega Ločinja. Policisti so zaslišali izseljence. Iz-

Glasbena šola v Gorici.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici je otvorilo 4. oktobra svojo glasbeno šolo. Vaje za društ. pevski zbor se zopet redno vrše.

Tihotapec s tobakom.

Ljubljaničan Andr. Šturm, star 25 let, stanujoč v Trstu, je hodil pogostoma v Ljubljano po tobak. Vsakokrat ga je srečno prinesel v Trst. Zadržal pa je imel smolo: v vlaku, ki je vozil iz Postojne proti Trstu, sta ga preiskala dva finančna stražnika in mu zaplenila 10 kilogramov tobaka. Tihotapec je končal v zaporu v ulici Coroneo.

Rekruti iz Trsta.

"Piccolo" prinaša pozdrave tržaških novincev iz Verone. 50 jih je podpisanih. Zanimivo je, kakše priimke imajo ti tržaški rekruti. Čitamo: Lutman, Pegan, Babuder, Hrvatini, Jelčič, Levec, Požar, V. dal, Rončelj, Klemenčič, Mavec, Biteznič, Svetina, Bremec, Živič, Jeržabek, Gerušič, gerjaj, Batišič, Poldrugovac, Milčič itd. Od 50 priimkov jih je več ali manj "euseriti triestini", ki kličejo "Viva Trieste italiana!"

Goriški deželni zbor

Imel dne 6. oktobra javno sejo Deželno bolnišnico v Gorici prodajo vojaški upravi za 1 milijon lir. Obnove se deželni zavod za gluho-ne, pozida se in razširi. Nato se je obširno razpravljalo o potrebi izsuševanja močvirja na furlanski kakor tudi na slovenski strani dežele. D. Besednjak je v svojem govoru navajal, da je med Furlani približno 20,000 ha ali 60,000 njiv v velji samo v tržškem in červinjskem okraju. Med Slovenci pa bi bilo okoli 4,000 ha ali 12,000 njiv zemlje potrebne melioracije. Upa, da bodo mogli Slovenci izvršiti ta socialni čin, ker ima država v tej panogi zelo napredno zakonodajo in je že mnogo potrošila v take namene. Morajo pa se v vseh takih krajih ustanoviti melioracijske zadruge. Dovoljena je podpora za izsuševanje močvirja pri Oglju. Deželni zbor je izpremenil sklep glede pokojnine učitelja in vdovam tako, da povisek celja odslej za vse upokojence.

Meškova "Mati" v Kanalu.

Dramatični odsek Čitalnice v Kanalu je vprizoril dvakrat Meškovo žalostno "Mati". Po došlem poročilu je bila igra dobro našteudirana in se je izvedla za kanalske razmere kar najugodnejše. Režija je bila povojna, posamezne scene zelo lepe. Igralci in igralko so se resno potrudili in zato dosegli tudi zadovoljiv uspeh. Igra je napravila na številne posetnike najugodnejši vtis. Vprizorjena je bila v slovo vojaškim novincem, ki so odšli v Italijo v vojaško službo. Čitalnica jim je dala tako prijetne besede na pot.

Bronasti kip italjanskega kralja za Postojno.

Ni znano, kako je prišel bivši župan neke vasi v videmski provinci do tega, da je daroval po-

stojnem županstvu mal bronasti kip italjanskega kralja. Izročitev je bila slovesna. Župan Kucin je obljubil, da se kip shrani v ločeni mestnega sveta v spomin na prihod italjanske vojske in italjanskega kralja v Postojno. Neizogibni profesor Urbanaz je imel pri slavnosti — kakor vedno — glavno besedo.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Naročnikom Glasa Naroda v državi Illinois naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. JOHN FABIAN,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatorej prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cerjenim naročnikom "Glas Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatorej prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodnejše z ameriškim dolarji. Proti predložitvi potnega potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar v uradu Jadranske banke in Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati \$240.

V Italiji in zasedenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Ako kaj ne razumete, pišite nam, da Vam pojasnimo.

Frank Sakser State Bank,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministerstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej želite denar v ameriških dolarjih, bodi potem čeka ali nakazila, ga banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnemu tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

Če se hoče pa pri sestavi omenjene odredbe vojskevala potreba iz seljencev v toliko, da zamoremo za stranke, ki imajo potovati v Ameriko, svršiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazila ne sme presegati zneska \$250. — za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v uradu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU pa se vedno lahko brez ovir izvršujejo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakazilni ali naročnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki nam se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za potnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do \$ 10. — do \$ 50. — po \$ 1. —, za izplačilo, ki presega to znesek \$ 50. — po \$ 2. centa od vsakega dolarja ali po \$ 2. — od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St. New York, N. Y.

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA

SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2. —

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 Cortlandt Street,

New York City, N. Y.

Brezplačno.

Kdaj naroči kako knjigo, prilažimo nam knjižico

"NOVA POSTAVA"

na pomenčane delavce v Pansyvaniji

brezplačno, dokler nam salaga ne pade.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

1. novembra:	Paris, Havre.	21. novembra:	Berengaria, Cherbourg.
2. novembra:	America, Genova.	22. novembra:	Paris, Havre.
3. novembra:	Olympic, Cherbourg; Lapland, Cherbourg; Oropesa, Hamburg; Pres T. Fillmore, Bremen.	23. novembra:	Rochambeau, Havre.
4. novembra:	Mauretania, Cherbourg.	24. novembra:	Majestic, Cherbourg; Scythia, Dubrovnik in Trst.
5. novembra:	France, Havre; America, Bremen.	25. novembra:	Georg Washington, Bremen.
6. novembra:	Chicago, Havre; Mongolia, Hamburg.	26. novembra:	Saxonia, Cherbourg; France, Havre.
7. novembra:	Homer, Cherbourg; Argentina, Trst.	27. novembra:	Olympic, Cherbourg.
8. novembra:	Aquitania, Cherbourg.	28. novembra:	President Wilson, Trst.
9. novembra:	Colombo, Genova.	29. novembra:	Tuscania, Dubrovnik in Trst.
10. novembra:	Minekahda, Hamburg.	30. novembra:	La Lorraine, Havre; Conte Rosso, Genova.
11. novembra:	La Savoie, Havre.		

Ako želite dobiti sorodnike ali znance iz stare domovine, pišite nam prej za pojasnila, ker število priseljenecv je omejeno.

FRANK SAKSER STATE BANK,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

COSULICH LINE

Naravnost v Jugoslavijo

ZNANI PARNIKI. IZROBNE UGOONOSTI

Ne imajo brezpotnih stroškov in zamude.

ARGENTINA ... 11. novembra.

PRES. WILSON 5. dec.; 27. jan.

Vnaprej plačane karte za sorodnike ali prijatelje se lahko prekrbi pri bližnji parobrodni agenciji ali pri

PHILIPS BROS. & CO.,

Generalni Agenti

2 WEST STREET NEW YORK

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

JADRANSKE BANKE

in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA

Beograd, Celje, Cvetar, Dubrovnik, Kragujevac, Jajce, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

ITALIJA

NEMSKA AVSTRIJA

Trst, Opotica, Zadar.

Buda

IZVRŠUJEMO hitro in po ceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji ter izplačamo čeke v kronah, lirah in dolarjih, plačljivo na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne in železniške vozne karte na vse kraje in za vse črte. (Vidi zgoraj kretanje parnikov.) Kadar ste na poti v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se Vam Lo izplačalo, ako se sglasite glede vrednosti Vaših denarnih zalog pri ravnateljstvu naše banke v prvem nadstropju brez zira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morda kupili drugje. Zanimani se nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogodi, ki bodo veliko koristili za vse one, ki so se ali se bodo posluževali naše banke.

Frank Sakser State Bank

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Ker 23 let sem pridobil posebno skušnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zanesati na mene, moja akcija pa je, da vas popolnoma odpravim. Ne odlašajte, ampak pridite kmalu, Jaz odpravim zastrupljeno kri, maščuje in lise po telesu, bolni in griu, izpadanje las, bolečine v rokah, stare rane, oslabetost, živčne in bolezni v mehu, ledvicah, jetrah, želodcu, rmenico razmatizem, katar: zlate žile, naduha itd. Uradne ure: v ponedeljek: sredo in petek od 8. dopoldne do 8. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 8. popoldne.

ZA VAŠ DOLAR =

ste poštano in hitro postreženi kadar rabite uro, zlatino, srebrnino, prstan, Diamond, dalje ako želite pravi glasni Columbia gramofon, slovenske plošče, in če dvesto potrebuje pravo avlinate zastavo, regalije, kape itd.; če se obrnete do znanega večjetrnega trgovca Slovence, kateri razpolaga blago po celi Ameriki nad 16 let pa ta nikdar čitali kako napravljnost. Poskusite me enkrat pa se boste prepričali.

Pišite po brezplačne cenike na:

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Praktični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, še natančno izračunljeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane 75c